

Analyse: Stort potentiale for CO₂-fangst og lagring i dansk havgræs

En analyse fra Tænketanken Hav viser, at ålegræs potentielt kan optage og lagre op til 47 mio. ton CO₂, hvis vi genplanter det i havet. Det svarer til mere end Danmarks årlige CO₂-udledninger. Plantning af ålegræs kan dermed hjælpe både klimaet og naturen og bidrage til den grønne omstilling.

Der er store klimagevinster at hente under havets overflade i Danmark.

Det viser en ny analyse fra Tænketanken Hav, som giver et samlet overblik over potentialet for CO₂-fangst og -lagring i fire danske økosystemer i havet; henholdsvis ålegræsbede, saltmarsker, kelpskove og øvrig havbund.

Analysen, som har samlet alle forskningsresultater for kulstoflagring i økosystemerne i det danske hav, understreger bl.a., at gevinsterne ved ålegræs langs kysterne er store.

Tallene viser, at hvis man planter 450.000 hektar ålegræs, svarende til det ålegræs, der er forsvundet siden år 1900 i Danmark, vil ålegræsset over en periode på 30 år kunne optage mellem 12 og 47 mio. ton CO₂. Danmarks samlede udledninger af drivhusgasser var 42 mio. ton i 2020 ifølge Danmarks Statistik.

Analysen viser også, at det eksisterende ålegræs i danske farvande holder på en stor kulstofpulje på mellem 5 og 21 mio. ton CO₂. Hvis ålegræsset forsvinder, vil denne CO₂-pulje blive frigivet. Derfor er der også gode klimamæssige grunde til at beskytte og passe på det ålegræs, vi har tilbage i Danmark.

”Ålegræs bidrager til en rig biodiversitet i danske fjorde og langs vores kyster. Samtidig binder og lagrer det CO₂, kvælstof og fosfor. Ålegræs kan derfor i høj grad hjælpe både klimaet og naturen. Nu handler det om at gøre udplantning endnu mere effektiv - for eksempel gennem teknologiudvikling – så vi kan få den op i skala og ned i pris. Dermed kan ålegræs blive foregangseksempel på, at naturgenopretning i havet kan spille en vigtig rolle i den grønne omstilling”, siger direktør i Tænketanken Hav, Liselotte Hohwy Stokholm.

Det bliver billigere at plante ålegræs

Selvom den potentielle klimagevinst ved ålegræs er stor, har en af de store udfordringer været, at udplantningen sker ved manuel arbejdskraft og derfor har været et tidskrævende og dyrt klimatiltag.

Det er dog ved at ændre sig, siger lektor Mogens Flindt fra biologisk institut på Syddansk Universitet (SDU), der leder flere projekter med genopretning af ålegræs, og som Tænketanken Hav har været i tæt dialog med ifm. udarbejdelsen af analysen.

”Vores helt nye forsøgsudplantninger, som endnu ikke er publiceret, viser, at ålegræsudplantning kan gøres betragteligt mere effektivt. Hvor vi tidligere har plantet 20 ålegræsskud per kvadratmeter for at opnå en hektar ålegræs, er vi nu nede på kun 1,5 skud per kvadratmeter. Det betyder, at arbejdstiden og omkostningerne ved udplantningen falder betragteligt.” Lyder det fra Mogens Flindt.

Ved SDU's nye, effektive udplantning kan de samfundsøkonomiske omkostninger til etablering af ålegræs i bedste fald komme ned på 696 kr. pr. reduceret ton CO₂, viser Tænketanken Havs analyse. Det svarer til et medium dyrt klimatiltag ifølge Klimarådets Virkemiddelkatalog, hvor forskellige klimatiltag sammenlignes.

En af dem, som ser et stort fremtidigt udviklingspotentiale i ålegræs er det statsejede selskab Sund & Bælt.

”Vi har en forpligtelse til at beskytte naturen mest muligt, når vi bygger fremtidens broer og anlæg på havet, og vi vil gerne aflevere områderne tilbage med en bedre biodiversitet efter anlægsfasen. Ålegræs er et af de redskaber, som kan give et positivt aftryk på naturen og biodiversiteten. Derfor er det glædeligt, at den her analyse understreger potentialet. Vi vil gerne bruge resultaterne i kommende marine infrastrukturprojekter, hvor vi kan være med til at investere i at udvikle teknologien, så vi kan sætte ålegræsudplantning i masseproduktion”. Siger adm. direktør Mikkel Hemmingsen fra Sund & Bælt, som er medlem af Tænketanken Hav.

Tænketanken Havs anbefalinger

På baggrund af analysen kommer Tænketanken Hav med følgende anbefalinger til myndighederne og virksomheder:

- Den kommende Havplan bør sikre, at kulstofrige økosystemer i havet, særligt ålegræs, bliver beskyttet. Der bør indarbejdes mål for naturbaserede løsninger i Havplanen og reserveres plads til at beskytte, genoprette og genskabe økosystemer, der naturligt kan optage CO₂.
- Regeringen bør afsætte midler til at undersøge og kortlægge det samlede potentiale for naturlig CO₂-lagring i Danmarks hav- og kystområder og til at genoprette økosystemer med klimagevinster.
- Regeringen og virksomheder bør investere i forskning og teknologiudvikling for at udbrede og effektivisere genopretning af kulstofrige økosystemer i havet, der har betydning for klimaet.

Læs hele analysen på taenketankenhav.dk/publikationer.

Kontakt:

Kommunikations- og pressechef Emil Lee Madsen, elm@taenketankenhav.dk, tlf: 30 92 00 10

Fakta om ålegræs:

- Ålegræs er en blomsterplante, der gror på havbunden. Det er vores vigtigste plante i de danske fjorde og langs mange af vores kyster.
- Ålegræs har i årtier været i kraftig tilbagegang. En rapport fra Aarhus Universitet anslår, at ca. 670.000 ha var dækket af ålegræs i Danmark i år 1900. Vi har i dag ca. 220.000 ha ålegræs – altså en tredjedel – tilbage i Danmark.
- Tilbagegangen skyldes forurening med næringsstoffer (eutrofiering), fiskeri med bundslæbende redskaber, havopvarmning og anlægsprojekter langs kysten, som tildækker ålegræsbede.
- Ålegræs har en lang række positive effekter og økosystemtjenester ud over klimagevinsten. Ålegræsenge øger biodiversitet og er et vigtigt levested for fisk og fugle, ligesom de stabiliserer havbunden, optager næringsstoffer og beskytter mod erosion af de danske kyster.
- Ålegræsenge optager og holder på store mængder CO₂ og det kan få en stor betydning for både havnaturen og klimaet, hvis vi får mere ålegræs tilbage i de danske farvande og effektivisere udplantningen af ålegræs endnu mere.

Om Tænketanken Hav

Tænketanken Hav er en privat finansieret tænketank og medlemsforening, stiftet på initiativ af VELUX FONDEN i 2021. Vi er en uafhængig, vidensbaseret og løsningsorienteret tænketank, der indsamler viden og tænkning om havet og omsætter dette til konkrete tiltag, herunder bedre beskyttelse af de danske havområder, styrket biodiversitet, og bæredygtig anvendelse af havet.